

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
TEISĖ: VERTYBĖS, PRINCIPAI, SISTEMA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Haroldas Šinkūnas Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra, Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius, 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Mišri (auditorinė ir nuotolinė)	I (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Studijų dalyko tikslas yra suteikti bazinių žinių apie teisę, jos reikšmę ir socialinę paskirtį ir teisinės sistemos veikimą: teisės sampratą, reguliuojamus santykius, teisės ginamas vertybes ir teisės principus, teisėkūros, teisės įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo bei teisinės atsakomybės pagrindus bei ugdyti gebėjimus tinkamai taikyti pagrindines teisės sąvokas, formuoti sisteminių teisės suvokimą, ugdyti kritinį mąstymą ir komunikacinius įgūdžius, gebėjimą dirbti savarankiškai.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentai supras teisės esmę, paskirtį ir jos saugomas vertybes, išmanys pagrindinius teisės principus ir jų reikšmę kuriant, taikant ir aiškinant teisės normas.	Paskaitos, seminarai (minčių lietus, grupės diskusija, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros studijos, rašto darbo ir jo pristatymo rengimas).	Grupinis mokslų tiriamasis darbas, tarpinis atsiskaitymas raštu (atviro ir uždaro tipo klausimai), egzaminas raštu (atviro ir uždaro tipo klausimai).
Studentai žinos teisėkūros pagrindus, suvoks teisės įgyvendinimo ir taikymo aspektus, taip pat teisinės atsakomybės pagrindus.		Grupinis mokslų tiriamasis darbas.
Studentai gebės nustatyti teisinio reguliavimo sritį ir atsižvelgiant į tai rasti aktualų teisės aktą, savarankiškai naudojantis reikalingomis nacionalinėmis teisinės informacijos duomenų bazėmis.		Grupinis mokslų tiriamasis darbas, tarpinis atsiskaitymas raštu (atviro ir uždaro tipo klausimai), egzaminas raštu (atviro ir uždaro tipo klausimai).
Studentai žinos pagrindines valstybės institucijas ir svarbiausias teises institucijas ir gebės paaiškinti jų kompetenciją.		
Studentai gebės nagrinėti nesudėtingas teises situacijas, kritiškai vertinti asmenų ir institucijų elgesį, remdamiesi teisės principais ir normomis, ir nagrinėti įvykius bei reiškinius sistemškai.		
Studentai gebės raštu ir žodžiu argumentuoti pasitelkdami teisės principus, remtis teisės sąvokomis, aiškiai pristatyti savo poziciją ir sklandžiai dėstyti mintis.		Seminarai (minčių lietus, grupės diskusija), savarankiškas darbas (rašto darbo ir jo pristatymo rengimas).

Studentai gebės dirbti grupėje diskutuodami apie įvairius su teise, jos socialine paskirtimi ir reikšme susijusius klausimus, apibendrinami nuomonių įvairovę ir siekdami kompromiso.	Seminarai (grupės diskusija), savarankiškas darbas (rašto darbo ir jo pristatymo rengimas).	Grupinis mokslo tiriamasis darbas.
Studentai gebės dirbti savarankiškai, planuodami mokymosi veiklas ir joms skirtą laiką.	Savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros studijos, pristatymo rengimas).	

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Teisės esmė ir paskirtis. Teisiniai santykiai kaip ypatinga visuomeninių santykių forma.	2		1				3	10	Literatūros studijos.
2. Teisė kaip visuomenės vertybių (žmogaus orumo, teisių ir laisvių, teisės viršenybės, demokratijos ir kitų) apsaugos sistema.	2		1				3	10	Literatūros studijos.
3. Teisės principai kaip elgesio modelį įtvirtinančios taisyklės bei orientyrai kuriant, aiškinant ir taikant teisę. Pagrindiniai teisės principai.	4		1				5	12	Literatūros studijos, teisės aktų paieška.
4. Teisinės sistemos samprata: teisės aktai ir institucijos. Konstitucija, kaip aukščiausios galios teisės aktas, apibrėžiantis asmens ir valstybės santykį.	4		1				5	15	Literatūros studijos, Konstitucijos ir LR Konstitucinio Teismo praktikos analizė.
5. Teisės poveikis žmogaus, visuomenės ir valstybės gyvenime. Teisės įgyvendinimo formos: teisės vykdymas, naudojimasis teise, teisės taikymas.	4		1				5	18	Literatūros studijos, teisės aktų nagrinėjimas, grupinio mokslo tiriamojo darbo rengimas, pasiruošimas grupės diskusijai.
6. Priemonės pažeistoms teisėms ginti: teismai ir neteisminiai teisių gynimo būdai.	4		2				6	18	Literatūros studijos, grupinio mokslo tiriamojo darbo rengimas, pasiruošimas grupės diskusijai.
7. Teisinė atsakomybė kaip poveikio priemonė už tam tikras veikas (veikimą arba neveikimą): teisės pažeidimų rūšys.	4		1				5	18	Literatūros studijos, teisės aktų nagrinėjimas, grupinio mokslo tiriamojo darbo rengimas, pasiruošimas grupės diskusijai.
Iš viso	24		8				32	101	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Grupinis mokslo tiriamasis darbas	20	Semestro metu	Rengiamas grupinis mokslo-tiriamasis rašto darbas studijų dalyko tema: studentai atlieka tyrimą, ieškodami informacijos, remdamiesi studijų šaltiniais, juos analizuodami, pateikdami klausimo ar problemos sprendimą. Darbas pristatomas žodžiu bei dalyvaujama diskusijoje seminarų metu. Vertinama vadovaujantis šiais kriterijais (vertinama 10 balų skalėje, gautas balas dauginamas iš koeficiento 0,2): <ul style="list-style-type: none"> 40% darbo sudėtinių dalių išsamumas ir nuoseklumas, remiamasi

			<p>tinkamais šaltiniais, nuosekliai ir sistemiskai argumentuojama, pateikiama savarankiška informacijos analizė;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10% kalba - naudojama tinkama pristatymo raštu forma ir kalba, teisiniai terminai, pozicija ir argumentai dėstomi aiškiai ir logiškai; • 50% pristatymas žodžiu ir diskusija – koncentruotas kalbėjimas, mintys reiškiamos sklandžiai, problemų dėstymas argumentuotas ir išsamiai atsakoma į papildomus klausimus. <p>Grupinio mokslo tiriamojo darbo atlikimas yra privalomas. Neatlikus jo be svarbios pateisinamos ir pagrindžiamos priežasties nustatytu laiku turi būti atsiskaitoma semestro metu dėstytojo nustatyta tvarka.</p>
Tarpinis atsiskaitymas raštu	30	Semestro metu	<p>Tarpinis atsiskaitymas vykdomas raštu pateikiant studentams 10 (dešimt) klausimų: 2 (du) atvirus teorijos klausimus (atsakymas į kiekvieną vertinamas iki 3 balų) ir 8 (aštuonis) uždarus klausimus (atsakymas į kiekvieną vertinamas iki 0,5 balo), t. y. iš viso 10 balų, gautas įvertinimas dauginamas iš koeficiento 0,3.</p> <p>Vertinamos dalyko žinios, gebėjimas atsakyti argumentuotai, tiksliai ir teisingai, studijų dalyko šaltinių išmanymas.</p>
Egzaminas raštu	50	Egzaminų laikymo laikotarpiu	<p>Egzaminas vykdomas raštu pateikiant studentams 10 (dešimt) klausimų: 2 atvirus teorijos klausimus (atsakymas į kiekvieną vertinamas iki 3 balų) ir 8 uždarus klausimus (atsakymas į kiekvieną vertinamas iki 0,5 balo), t. y. iš viso 10 balų.</p> <p>Vertinamos dalyko žinios, gebėjimas atsakyti argumentuotai, tiksliai ir teisingai, studijų dalyko šaltinių išmanymas.</p> <p>Galutinis dalyko įvertinimas gaunamas prie egzamino metu gauto balo, padauginto iš koeficiento 0,5, pridėjus studento semestro metu surinktus balus už grupinį tiriamąjį darbą ir tarpinį atsiskaitymą.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
LASTAUSKIENĖ, G.; LATVELĖ, R.; MACHOVENKO, J.; MURAUSKAS, D.; STONYS, A.; VALANČIENĖ, D.	2020	Teisės teorija		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
BAUBLYS, L., <i>et. al.</i>	2019	Teisės teorijos įvadas	2 leidimas	Vilnius: MES
Papildoma literatūra				
HART, H. L. A.	1997	Teisės samprata		Vilnius: Pradai
KŪRIS, E., <i>et. al.</i> (sud. ir moksl. red.)	2011	Lietuvos teisinės institucijos		Vilnius: VĮ Registrų centras
BILEVIČIŪTĖ, E., <i>et. al.</i>	2017	Lietuvos konstitucinė teisė		Mykolo Romerio universitetas: Vilnius. Prieiga per internetą: https://repository.mruni.eu/handle/007/16215